

یادداشت‌های هدایت‌ا... بهبودی از آنچه در سرزمین روس‌ها دید

روسیه از زاویه دید راوی جنگ

احسان سالمی

روزنامه‌نگار

حوزه ادبیات پایداری و دفاع مقدس شناخته می‌شود، دستی در نگارش سفرنامه نیز دارد. بهبودی بیش از ۲۰ سال پیش در سال ۱۹۹۳ همراه با مرتضی سرهنگی دیگر نویسنده ادبیات پایداری برای بررسی پرونده جنگجوی داغستانی شیخ شامل، روحانی مجاهد قفقازی عازم روسیه شده است و در ادامه سفرش سری نیز به موزه‌ها و برخی دیگر از نقاط دیدنی چند شهر روسیه از جمله مسکو و سن‌پترزبورگ زده است و حاصل آن را در کتابی با عنوان «سفر به روسیه ۹۳» منتشر کرده است.

«سفر به روسیه» حاصل قلمی به شدت روان است

اگر اهل کتاب و مطالعه باشید، وقتی چند خط ابتدایی از یک متن یا کتاب را می‌خوانید، متوجه خواهید شد که نویسنده آن متن به قول قدیمی‌ها «چند مرده حلاج است». هدایت‌ا... بهبودی یکی از آن دسته نویسندگانی است که اهل مطالعه به‌سرعت می‌توانند تفاوت کیفی قلم او را با بسیاری از نویسندگان دیگر درک کنند. بهبودی که معمولاً در میان کتابخوان‌ها به‌واسطه فعالیت در

اطلاعات فوری

عنوان: سفر به روسیه ۹۳

نویسنده: هدایت‌ا... بهبودی

ناشر: سوره مهر

تعداد صفحات: ۷۸

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

پیش‌بینی زمان مطالعه: ۱ تا ۲ روز

ادبیات کلاسیک روس در برابر رمان‌های زرد و واکنش‌ها

این روس‌های کتابخوان

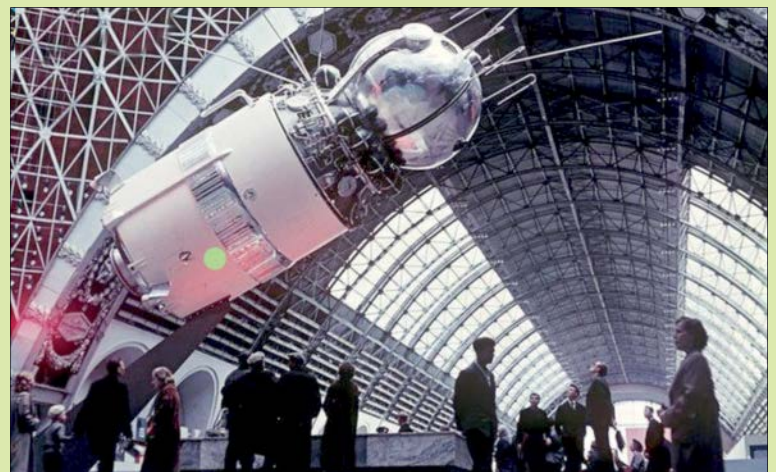
راوی سفر به روسیه در توصیفی یکی دیگر از مصادیق غرب‌زدگی روس‌ها در آن برهه زمانی می‌نویسد: «بیشتر کسانی که در طول روز برای جابه‌جا شدن از مترو استفاده می‌کنند، پس از استقرار درون واگن‌ها - چه نشسته باشند و چه ایستاده - کتاب یا روزنامه می‌خوانند. این منش اجتماعی در بین آحاد روس تعمیق یافته و به شکل سنت درآمده است؛

هر چند برخی جوان‌های «لی» پوش ترجیح می‌دهند با «واکن» آهنگ گوش کنند و به جای سپردن چشم‌هایشان به صفحات کتاب، گوش‌های خود را تسلیم موسیقی غرب کنند. از کتاب‌ها، رمان‌های عشقی و سبک، رفته رفته جای آثار کلاسیک روس را اشغال می‌کند. این را از طرح جلد کتاب‌ها می‌شود فهمید. پوشش عمومی پایتخت‌نشینان، به‌ویژه خانم‌ها را با صفت «خوش» باید نوشت. خوش‌پوش هستند، ولی مدل‌های پوشش غرب، متانت را از آنان ربوده است. با این که جیب شهروندان روس تقریباً خالی است، اما در مصرف، عطش زیادی از خود نشان می‌دهند و می‌توان پیش‌بینی کرد غرب آنها را تا مرز استسقاء [بیماری‌ای که در آن مریض هر قدر آب می‌خورد باز هم عطش دارد] پیش خواهد برد؛ دردی که کم و بیش دامنگیر خودمان هم شده است.»

چند قدم در نمایشگاه گاگارین

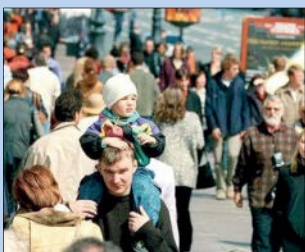
دیدن صحنه غریب وازدگی روس‌ها!

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این کتاب توصیف وضعیت غرب‌زده روس‌ها در سال‌های ابتدایی فروپاشی شوروی و تأثیر این فرهنگ در وضعیت آن روزهای روسیه است. بهبودی در این زمینه می‌نویسد: «آدمی با دیدن برج «آستان کینو» به شهرت برج ایفل شک می‌کند. آستان کینو با حدود ۵۵۰ متر ارتفاع، فرستنده امواج تصویری و صوتی رادیو - تلویزیون روسیه است. در فاصله‌ای نه چندان دور از آستان کینو پارک «ودن‌خا» پهن شده است؛ سوله‌های بزرگی درون این پارک بزرگ ساخته شده است که نمایشگاه دائمی دستاوردهای علمی و تکنولوژیکی شوروی را در آنها به نمایش می‌گذارند. به دیدن نمایشگاه «گاگارین» می‌رویم؛ کسی که برای اولین بار مژه فضا را در آن سوی جو چشید. اما وقتی وارد سوله می‌شویم اتومبیل‌هایی را می‌بینیم که در دو طرف این سوله چیده شده‌اند و قیمت آنها را با دلار مشخص کرده‌اند. کادیلک، فورد، جنرال موتورز، بنز، بی‌ام‌و، تویوتا، هیوندای و... از انبوه جمعیتی که وارد این سوله شده است، فقط چند جفت چشم به قطعات اولین فضایی‌های روس‌ها دوخته شده است. بقیه، نگاه‌های حسرت‌آلودی است که روی تالو اتومبیل‌ها می‌لغزد. صحنه غریبی است دیدن وازدگی روس‌ها در آستانه قرن بیست و یکم!»

وضعیت بنیان خانواده در همسایه شمالی و جنوبی

فرق مهم خانواده‌های ایرانی و روس

بهبودی و سرهنگی که در این سفر به دنبال اجرای یک پروژه تاریخی و ادبی بودند، به کتابخانه‌های بسیاری در روسیه سر می‌زنند؛ راوی این سفرنامه یکی از اتفاقات جالب این گشت‌وگذارهای ادبی را این گونه توصیف می‌کند: «به اتاق رئیس کتابخانه برمی‌گردیم. خانم لیدی در حین پذیرایی می‌پرسد: «آیا زن‌ها در ایران کار می‌کنند؟» می‌گوییم: «بله» آنها در اداره‌ها، کارخانه‌ها و مراکز آموزشی کار می‌کنند.

ولی بخش قابل توجهی از بانوان ایرانی خانه‌دار هستند. چون در ایران مسؤلیت اصلی تربیت کودکان با مادران است. حس می‌کنم این پاسخ برای خانم لیدی جالب است. چند جمله دیگر به آن اضافه می‌کنم: «برعکس آنچه در اینجا می‌گذرد، در ایران همه علاقه یک مرد متوجه یک زن است و همه علاقه یک زن متوجه یک مرد. به همین دلیل بنیان خانواده در کشور ما تا حد زیادی مستحکم است.» حالا مطمئنم رئیس کتابخانه و خانم راهنما تحت تأثیر چنین مناسباتی قرار گرفته‌اند؛ زیرا تا جایی که دیدیم و شنیدیم، محدودیتی برای روابط دخترها و پسرها و زنان و مردان در روسیه وجود ندارد.»